

Slovenská poľovnícka komora

Štefánikova 10, 811 05 Bratislava

všetkým OPK

Vaše číslo
--/2018

Naše číslo
359/2018

Vybavuje/tel.
Ing. Hustinová/02-57203323

Bratislava
7.6.2018

Vec: Monitoring populácie vlka dravého na Slovensku

V súčinnosti so žiadosťou Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky si Vás dovoľujeme informovať, že Národné lesnícke centrum zabezpečuje realizáciu monitoringu reprodukčných párov vlka dravého na Slovensku. Cieľom monitoringu je určenie lokalít reprodukčných párov (svoriek), odhad minimálnej veľkosti prírastku, odhad trendu populácií a aktualizácia reprodukčného areálu.

Monitoring bol začatý už v roku 2016, pričom hlavnými oslovenými skupinami boli obhospodarovatelia lesa, ktorí sa v miestach výskytu vlka pravidelne pohybujú. Nakoľko vy ako naši členovia, máte záujem na ochrane vlka, máte dostatočné odborné vedomosti a skúsenosti, žadame Vás preto o súčinnosť pri tomto monitoringu.

Záujemcovia o zapojenie sa do monitoringu môžu zaslať na emailovú adresu vlk@nlcsk.org žiadosť obsahujúcu: meno, priezvisko, adresa, tel. kontakt, organizácia. Na základe tejto žiadosti bude vytvorený prístup do aplikácie <http://gis.nlcsk.org/vlk/> a na spätnú e-mailovú adresu bude zaslané prístupové meno a heslo. Podrobný postup používania je uvedený priamo v aplikácii.

S pozdravom

PaedDr. Imrich Šuba, PhD.
riaditeľ K SPK

5. Evidencia reprodukčných párov, resp. prírastku – letný monitoring

Cieľ monitoringu:

- určenie lokalít reprodukčných svoriek (párov),
- odhad minimálnej veľkosti prírastku,
- odhad trendu populácií,
- aktualizácia reprodukčného areálu.

Realizácia: celoplošne na území SR

Koordinácia: Národné lesnícke centrum

Metodika mapovania evidenciou prírastku

Mapovanie evidenciou prírastku pozostáva z:

- a) určenia lokalít reprodukčných párov evidenciou výskytu šteniec prostredníctvom zberu údajov stôp šteniec, vizuálnym pozorovaním a pozorovaním zvukových prejavov šteniec,
- b) evidencie úhynu šteniec a vodiacej vlčice,
- c) editácie lokalít s pozorovaním šteniec.

a) Určenie lokalít reprodukčných párov

Pôjde o evidenciu výskytu šteniec v mesiacoch máj – september s využitím webovej aplikácie <http://gis.nlesk.org/vlk/>. V tomto období sú vlčence dobre odlišiteľné od dospelých jedincov. Budú sa evidovať stopy v blate, piesčiniach, pri strhnutej koristi, mokrých cestách, ďalej vizuálne pozorovania a zvukové prejavy šteniec, úhynu šteniec a vodiacej vlčice. Postup evidencie znakov a pozorovaní je uvedený v časti help aplikácie, ktorá je uvedená nižšie. V prípade, že je to možné, zaznamená sa počet šteniec vo vrhu, ale v prípade, že tento údaj nemožno získať, nie je vhodné ho odhadovať. Nie je podmienkou získanie údajov o početnosti celého vrhu, ale stačí potvrdiť výskyt stôp šteniec, zaznamenať dátum a súradnice.

Stopy vlkov

Budú sa evidovať len stopy šteniec vlka dravého. Stopy vlka a veľkého psa sú dosť podobné, ale je ich možné rozlíšiť podľa niektorých podrobností. Stopa vlka má elipsovité tvar a psa okrúhly. Odtlačok prednej laby je o niečo väčší (dĺžka 9,5 – 12,0 cm, šírka 8,5 – 10,0 cm), ako zadnej (dĺžka 7,5 – 8,0 cm, šírka 5,5 – 7,0 cm). Dĺžka stopy vlka v prvej zime jeho života je okolo 8 cm. Stopy šteniec od mája do septembra majú dĺžku 5 – 7 cm. Viditeľné sú stopy po pazúroch. Predná noha má päť prstov, ale palec je umiestnený vysoko, preto sa neodtláča. Obidva predné prsty sú blízko pri sebe a ich konce sú stočené do vnútra. Zadná noha má len štyri prsty. V prednej aj zadnej stope sú viditeľné iba štyri prsty, chodidla a odtlačky pazúrov. Vonkajšia časť chodidla prednej laby má tvar preliačený do vnútra a zadnej je vypuklý. Dva stredné prsty sú u vlka vysunuté viacej dopredu, ako u psa, čo dáva stope vlka elipsovité tvar. Pre rozlišovanie stopy vlka a psa sú rozmery iba orientačnou pomôckou. Stopu vlčeka si možno tiež pomýliť so stopou líšky. Bruško labky u stopy líšky je však srdcovitého tvaru. V prípade nájdenia brloha so stopami šteniec je potrebné do poznámky uviesť – brloh.

Vizuálne pozorovanie a zvukové prejavy šteniec

Vlčence sa pohybujú v okolí brloha už od troch týždňov života. Už v tomto veku ich možno pomerne dobre odlíšiť od psa, pretože majú stojace uši. Lokalita výskytu šteniec býva vzdialená od ľudských obydlií, pričom u nás neexistujú dôkazy o tom, že psy úspešne vyviedli potomstvo v prírode. Neskôr v lete, asi od júla do konca septembra, sa štenice zdržiavajú na tzv. zhromaždiskách, ktoré sú ich dočasným útočiskom, kde im rodičia a ostatní členovia svorky nosia potravu. Zhromaždisko je charakteristické pováľanou trávou na dosť veľkej ploche, zvyškami potravy (kosti, koža), hrabaniskami a väčším množstvom trusu v okolí. Z okolia zhromaždiska sa v nočných hodinách, najmä v druhej polovici noci ozývajú štenice tenkým zavýjaním prepleteným

rýchlym brechotom (zjapaním), na čo im ostatní členovia svorky odpovedajú. Túto zvukovú komunikáciu počas tichej noci počuť na vzdialenosť až 2 – 3 km. Do vizuálneho pozorovania treba zahrnúť aj informácie z fotopascí.

b) Úhyn šteniec a vodiacej vlčice

Zriedkavosťou býva nález uhynutého vlka, ale nemožno ho vylúčiť. Najčastejšou príčinou úhynu mláďat môže byť infekčné ochorenie, psinka, parvoviróza, parazitóza, podvýživa a nehoda, napr. zrazenie autom. Treba zaznamenať každý nález uhynutého vlčiat a prípadne vodiacej vlčice, ktorú možno rozpoznať od iných vlčíc vytáhanými bradavkami a veľmi štíhlou postavou. V okolí bradaviek je zodraté ochlpenie.

c) Editácia lokalít s pozorovaním šteniec

Na paneli EDITOR je potrebné kliknúť na ikonu a následne umiestniť bod do priestoru, v ktorom bol pozorovaný výskyt vlčeniec. Po umiestnení bodu sa zobrazí tabuľka, ktorú je potrebné vyplniť. **Pokiaľ nie je možné rozoznať počet šteniec je potrebné uviesť 0.** Povolené mesiace pre pozorovanie sú máj až september. Pre opravu naeditovaného bodu je potrebné použiť nástroje v časti EDITORA – ÚPRAVA VLOŽENÝCH BODOV. Bod je potrebné vymazať a nahráť nanovo.